

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2003

Nr 58

Nr 58

LANDSKAPSLAG

om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester

Föredragen för Republikens President den 18 juli 2003

Utfärdad i Mariehamn den 14 augusti 2003

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs²:

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att minska utsläppen till sjöss genom att öka tillgången till och användningen av mottagningsanordningar för fartygsgenererat avfall och lastrester.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på

- 1) alla hamnar som tar emot sådana fartyg som faller under lagens tillämpningsområde,
- 2) alla fartyg med undantag för örlogsfartyg, militära hjälpfartyg eller andra fartyg som ägs eller drivs av någon stat och som endast används i statlig, icke-kommersiell tjänst och
- 3) fartyg som ägs eller drivs av landskapet Åland eller någon av landskapet Ålands kommuner.

Bestämmelserna i 11 §, 13 § 2-4 mom. och 16 § 2 mom. tillämpas inte på

- 1) fartyg som är utrustade eller i kommersiellt syfte används för att fänga fisk eller andra levande varelser ur havet och

- 2) fartyg för sport- eller fritidsändamål, vilka godkänts för att transportera högst 12 passagerare.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

mottagningsanordningar

fasta, flytande eller rörliga anordningar som kan ta emot fartygsgenererat avfall eller lastrester,

hamn

en plats som är utrustad för att ta emot fartyg, inbegripet fiskefartyg och fritidsbåtar. Små bryggor och enkla förtöjningsplatser skall inte betraktas som en hamn enligt denna lag,

hamnansvarig

den som tar ut hamnavgift eller motsvarande generell avgift för utnyttjande av hamnen eller, om sådan avgift inte tas ut, fastighetsägaren, alla typer av havsgående farkoster oavsett storlek, inklusive bärplansbåtar, svävare och undervattensfarkoster,

fartyg

¹) Ls framst. nr 1/2002-2003

Smu bet. nr 2/2002-2003

²) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/59/EG, EGT L 332, 28.12.2000, s. 81

fartygsgenererat avfall	oljehaltigt avfall, toalettavfall och fast avfall, som uppstått under ett fartygs drift,
olja	petroleum i varje form, däri inbegripet råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter. Till olja hänförs bland annat asfaltlösningar, destillat, gasolja, bensin, flygfotogener och nafta,
toalettavfall	1) avlopp och annat avfall från toalett, urinoar och spygatt i toaletterum, 2) avlopp från sjukvårdslokaler via tvättställ, badkar och spygatt i sådana lokaler, 3) avlopp från utrymme som innehåller levande djur, 4) annat spillvatten som är blandat med avlopp som avses i det föregående,
fast avfall	mat- hushålls- och driftsavfall, som uppstår under ett fartygs normala användning och som måste bortskaffas kontinuerligt eller periodiskt, med undantag för färsk fisk och delar av färsk fisk,
lastrester	sådana rester av lastmaterial vilka finns kvar ombord i lastrum eller tankar efter avslutad lossning och rengöring, omfattande även överskott och spill som uppkommer i samband med lastning och lossning.

4 §

Mottagningsanordningar

Den hamnansvarige skall se till att fartygen som normalt använder hamnen får tillgång till mottagningsanordningar som tillgodoser deras behov utan att de orsakas onödigt dröjsmål. Mottagningsanordningarna skall kunna ta emot de typer och mängder av fartygsgenererat avfall och lastrester som kommer från de fartyg som normalt använder hamnen. Den hamnansvarige skall även erbjuda sådana fartyg som inte omfattas av denna lag möjlighet att utnyttja hamnens mottagningsanordningar såvida detta inte är orimligt med hänsyn till avfallets art eller mängd. Mottagningsanordningarna skall vara anpassade till hamnanvändarnas operativa krav, hamnens storlek och geografiska belägenhet samt de typer av fartyg som

anlöper hamnen. Formaliteterna i samband med användning av mottagningsanordningar skall vara enkla och snabba så att onödigt dröjsmål för fartygen undviks.

Det bör tillhandahållas mottagningsanordningar för sorterat avfall. Från och med den 1 januari 2005 måste det tillhandahållas separata mottagningsanordningar för biologiskt nedbrytbart avfall.

Hamnar där fartyg repareras skall tillhandahålla anordningar för mottagande och behandling av förorenad barlast och tankspolvatten från oljetankfartyg.

Hamnar som brukar besökas av fartyg med oljeslamstankar skall tillhandahålla mottagningsanordningar för oljeslam.

5 §

Rapportering av brister hos mottagningsanordningar

De hamnansvariga skall tillhandahålla dem som använder hamnen blanketter för klagomål angående brister hos mottagningsanordningar. Ifyllda blanketter skall lämnas av de hamnansvariga till landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen skall se till att Europeiska gemenskapernas kommission erhåller kopior av påståenden om brister hos mottagningsanordningar.

6 §

Behandling i land av fartygsgenererat avfall

Olja, som finns i oljehaltiga rester och oljehaltiga blandningar, bör separeras för att minska transportbehovet och öka återanvändningen.

Från mottagningsanordningar för toalettavfall bör toalettavfallet transporteras till anläggningar för sådant avfall.

7 §

Avfallsplaner

En lämplig plan för mottagande och hantering av avfall skall utarbetas och genomföras för varje hamn. Planerna skall utarbetas av de hamnansvariga efter samråd med hamnanvändarna eller deras företrädare. Om den som utarbetar planen inte är en kommun skall samråd även ske med den kommun där hamnen finns. Planer får utarbetas på regional nivå med lämplig medverkan från varje hamn, under förutsättning att behovet av och tillgången på mottagningsanordningar specificeras för varje enskild hamn.

Landskapsstyrelsen skall fastställa planerna för mottagande och hantering av avfall samt övervaka deras genomförande.

Planer för alla hamnar skall ha lämnats in till landskapsstyrelsen senast den 1 januari 2004. För varje hamn eller grupp av hamnar skall en ny plan ha inkommit till landskapsstyrelsen senast tre år efter att den förra planen lämnades till landskapsstyrelsen.

8 §

Avfallsplanens innehåll

En plan för mottagande och hantering av avfall skall innehålla

- 1) en bedömning av behovet av mottagningsanordningar mot bakgrund av behovet hos de fartyg som normalt anlöper hamnen,
- 2) en beskrivning av mottagningsanordningarnas typ och kapacitet,
- 3) typ och mängd av fartygsgenererat avfall och lastrester som tas emot och hanteras,
- 4) en ingående beskrivning av förfarandena för mottagande och uppsamling av fartygsgenererat avfall och lastrester,
- 5) en beskrivning av den metod som används för att registrera de mängder av fartygsgenererat avfall och lastrester som tas emot,
- 6) en beskrivning av hur det fartygsgenererade avfallet och lastresterna bortskaffas,
- 7) en beskrivning av avgiftssystemet,
- 8) förfaranden för att rapportera brister hos mottagningsanordningar,
- 9) förfaranden för fortlöpande samråd med användare av hamnen, avfallshanterare, terminaloperatörer och andra berörda parter samt
- 10) namn på den person som är ansvarig för genomförande av planen.

9 §

Vite

Den som bryter mot denna lag eller försummar att vidta åtgärder i enlighet med lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen kan av landskapsstyrelsen förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller uppmanas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid.

Landskapsstyrelsen kan förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

10 §

Information till dem som använder hamnen

Den hamnansvarige skall lämna information

till dem som använder hamnen. I informationen skall det ingå

- 1) ett kort omnämnande av hur viktigt det är att fartygsgenererat avfall och lastrester avlämnas på ett korrekt sätt,
- 2) en förteckning över de typer av fartygsgenererat avfall och lastrester som normalt hanteras,
- 3) en beskrivning av var de anordningar som hör till varje kaj- eller ankarplats är belägna samt en skiss eller karta,
- 4) en beskrivning av avlämningsförfaranden,
- 5) en förteckning över kontaktställen och operatörer samt de tjänster som erbjuds,
- 6) en beskrivning av avgiftssystemet samt
- 7) en beskrivning av förfarandet för att rapportera brister hos mottagningsanordningar.

11 §

Anmälan om att ett fartyg skall anlöpa en hamn i landskapet

Befälhavaren på ett fartyg som är på väg till en hamn i landskapet skall fylla i ett av landskapsstyrelsen fastställt formulär beträffande avfall som kommer att avlämnas. Informationen i formuläret skall anmälas till hamnen minst 24 timmar före ankomsten om anlöpshamnen är känd. Om anlöpshamnen är okänd 24 timmar före ankomsten, skall informationen anmälas så snart anlöpshamnen är känd. Om resan varar mindre än 24 timmar, skall informationen anmälas senast när fartyget lämnar föregående hamn. Informationen skall förvaras ombord åtminstone till efterföljande anlöpshamn.

Fartyg som anlöpt hamnar utanför landskapet skall göra en anmälan inför varje enskilt anlöpi i en hamn i landskapet. Fartyg som enbart trafikerar landskapet kan göra en anmälan för alla anlöp som kommer att ske i en viss hamn i landskapet under en tid av 60 dagar.

Den hamnansvarige skall vidarebefordra den information som omnämns i 1 mom. till landskapsstyrelsen som skall granska informationen. Om ett anmälningspliktigt fartyg anlöper en hamn i landskapet utan att anmälan har skett i rätt tid, skall den hamnansvarige meddela det till landskapsstyrelsen.

12 §

Avlämnande av fartygsgenererat avfall i hamn

När ett fartyg anlöper en hamn i landskapet skall befälhavaren se till att allt oljehaltigt

avfall och fast avfall avlämnas till en mottagningsanordning innan fartyget lämnar hamnen. Allt toalettavfall bör avlämnas till en mottagningsanordning innan fartyget lämnar hamnen. Från och med den 27 september 2004 är även avlämnandet av toalettavfallet obligatoriskt.

Fartyget får fortsätta till nästa hamn utan att ha fullgjort vad som föreskrivs i 1 mom., om det är uppenbart att fartyget har tillräcklig kapacitet för att lagra allt oljehaltigt avfall och fast avfall som har ackumulerats och kommer att ackumuleras under resan till den hamn där avlämning skall ske. Om fartyget är anmälningsskyldigt i enlighet med 11 § skall det framgå av avlämnad anmälan att kravet angående tillräcklig kapacitet är uppfyllt.

13 §

Avgifter för mottagning av avfall

Kostnaderna för mottagningsanordningar för fartygsgenererat avfall, inbegripet behandlingen och bortskaffandet av avfallet, skall täckas genom avgifter som tas ut av fartygen.

När ett fartyg anlöper en hamn där det finns mottagningsanordningar skall en avgift tas ut av fartyget, oavsett om det använder mottagningsanordningarna eller inte. Avgiften kan inkluderas i hamnavgiften eller tas ut som en separat avgift. Om avgiften inkluderas i hamnavgiften måste det framgå hur stor del av hamnavgiften som hänför sig till avfallsmottagningen. Det är tillåtet att ha differentierade avgifter med hänsyn till bland annat fartygens kategori, typ och storlek. Ingen avgift får vara beräknad efter den mängd fartygsgenererat oljehaltigt avfall eller fast avfall som ett fartyg avlämnar. Från och med den 27 september 2004 gäller denna bestämmelse även avlämnandet av toalettavfall.

Avgiften som ett enskilt fartyg betalar får nedsättas om fartygets miljöledning, utförande, utrustning och drift är sådan att dess befälhavare kan påvisa att fartyget alstrar minskade mängder fartygsgenererat avfall.

Förhöjd avgift får tas ut för att täcka de merkostnader som uppstår på grund av att

- 1) fartyget inte inom föreskriven tid förhandsanmält sitt behov av att avlämna avfall,
- 2) fartyget vid avlämning av sludge, oljehaltigt länsvatten och annat avfall som kräver hämtning vid fartygssidan inte avlämnat avfallet vid överenskommen tidpunkt,
- 3) fartyget inte meddelat hamnen om innehållet av främmande substanser, lösningsmedel eller detergent i sludge eller oljehaltigt länsvatten,

4) fat eller andra behållare som används för ilandlämning av sludge eller oljehaltigt länsvatten inte är tätslutande, i god kondition och varaktigt märkta med innehåll och fartygets namn eller inte ställs upp på den av hamnen anvisade platsen eller

5) fartyget inte tillhandahållit personal för koppling och lösgöring ombord av slang mellan fartyget och mottagningsanordningen.

14 §

Undantag för fartyg som används i tidtabellsbunden trafik

Landskapsstyrelsen kan på ansökan av fartygsägaren bevilja undantag från kraven i 11-13 §§ för fartyg som används i tidtabellsbunden trafik med täta och regelbundna hamnanlöp. För att undantag skall kunna beviljas måste det finnas tillräckliga bevis för att fartygsgenererat avfall avlämnas och avgifter betalas i någon av hamnarna längs fartygets rutt.

15 §

Lastrester

Befälhavaren på ett fartyg som anlöper en hamn i landskapet skall se till att lastrester avlämnas till en mottagningsanordning i hamnen i enlighet med bestämmelserna i Marpol 73/78.

Avgift för avlämning av lastrester skall erläggas av den som använder en mottagningsanordning för lastrester.

16 §

Inspektioner

Landskapsstyrelsen skall utföra inspektioner på fartyg för att förvissa sig om att bestämmelserna om avlämning av avfall och lastrester efterlevs.

Minst 25 % av de fartyg som anlöper hamnar i landskapet bör inspekteras årligen. Inspektion skall i första hand ske av fartyg som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet i enlighet med 11 § eller som lämnat uppgifter som gett anledning att befara att fartyget bryter mot bestämmelserna i denna lag.

17 §

Påföljder

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

För underlåtelse att lämna avfall i enlighet med 12 § kan ansvar inte ådömas om hamnen inte kunde ta emot fartygets avfall.

18 §

Landskapsförordning

Genom landskapsförordning kan bestämmelser utfärdas angående krav på

- 1) mottagningsanordningar för fartygsrelaterat avfall och lastrester och
- 2) planer för mottagande och hantering av avfall i hamnar.

Mariehamn den 14 augusti 2003

ROGER NORDLUND
lantråd

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 november 2003. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Sune Eriksson
föredragande ledamot

